

Ničivý protekcionismus

JOHAN NORBERG

Když jsem se nedávno vracel z dovolené, měl jsem tři gigantické cukrovary. Na tom by nebylo nic divného, kdybych se nenacházel ve Švédsku. Švédsko je totiž severská země, která leží na stejné zeměpisné šířce jako Aljaška. Švédské léto je velmi krátké a půda je tu zmrzlá několik měsíců v roce, dobytek musí být kvůli chladu většinu času pod střechou. Asi byste se sem nevydali zkoušet štěstí v zemědělství.

Švédští farmáři jsou na tom ale překvapivě dobře a žijí si nečekaně komfortně - podobně jako farmáři v celé EU. Tento blahobyt je ovšem na úkor chudých zemí ve východní Evropě, Africe a latinské Americe. Příčinou tohoto nenormálního stavu je Společná zemědělská politika - (Common Agricultural Policy) - CAP, jejímž cílem je chránit farmáře EU před konkurencí z chudších zemí. Je třeba dodat, že v USA to není o mnoho jiné.

Společná zemědělská politika je založena na systému kvót a cel, která dosahují až několika set procent ceny. Cílem těchto opatření je zabránit dovozu potravin ze zahraničí. Důsledkem této politiky jsou obrovské přebytky potravin, které se kupí ve skladech po celé Evropě a které se musí buď využít - nebo zničit. EU proto masově vyváží tyto zásoby do chudých zemí za použití exportních dotací, které stlačují vývozní cenu hluboko pod náklady a dále tak ničí zahraniční konkurenci.

Je to tato nemravná politika kvót, cel a dotací, která způsobuje, že se ve Švédsku vyplatí dělat cukr z cukrové řepy. Za každou kostku cukru do kávy zaplatíme ve Švédsku více než dvakrát tolik, kolik stojí

zahraniční cukr vyrobený z cukrové třtiny. Do zahraničí přitom náš cukr vyvážíme za čtvrtinu výrobních nákladů.

Tento evropský protekcionismus není ojedinelý. Podobný režim existuje i v dalších bohatých zemích. Tyto obchodní překážky jsou kruté zejména vůči rozvojovým zemím. Cla (která nejsou ničím jiným než daněmi), mají západní země o 30 % vyšší než je celosvětový průměr.

Cla jsou navíc odstupňována tak, že jsou tím vyšší, čím více přidané hodnoty produkt obsahuje. Částečně zpracované produkty mají v průměru o 20 % vyšší zatížení clem než surové produkty. Hotové produkty mají skoro o 50 % vyšší zatížení. V praxi to znamená, že rozvojové země mohou tak ještě vyvézt ovoce, ale už sotva mohou kvůli prohibitivním clům vyvézt džem vyrobený ze svého ovoce.

Západní politici snad již pochopili, že jejich ekonomikám škodí vysoké mezní sazby progresivního zdanění. Kdy pochopí, že vysoké mezní sazby dovozních cel škodí stejně tak i rozvojovým zemím, jejichž potíže údajně chtějí řešit?

Volání po změně této šílené politiky existuje již dlouho. Po uvolnění obchodu volají zejména velcí exportéři zemědělských produktů, jako Brazílie, Argentina a Kanada, ale i Spojené státy. Problém je, že Spojené státy v této snaze nepůsobí důvěryhodně, když současně zvyšují cla na zahraniční ocel. Rozvojovým zemím škodí nejvíce evropský protekcionismus, ale Amerika v tomto EU dohání, což dává Evropské unii výmluvu k tomu nic neměnit. Americký Kongres nedávno schválil něko-

likamiliardové dotace zemědělcům a na vývoz přebytků formou potravinové pomoci zemím, které přitom zdaleka nedostatkem potravin netrpí. Americká zemědělská politika se začíná nebezpečně podobat evropskému ničivému systému Společné zemědělské politiky.

Podle závěrů jedné konference OSN připravuje evropský protekcionismus rozvojové země o exportní tržby ve výši téměř 700 miliard dolarů denně. To je téměř 14 krát tolik, kolik dostávají tyto země ze Západu ve formě potravinové pomoci. Evropský protekcionismus je pokračující tragédií, která způsobuje zbytečné strádání, hladovění a nemoci v zemích třetího světa. Železná opona mezi Západem a Východem byla po skončení Studené války vystřídána celní oponou mezi Severem a Jihem.

Evropský protekcionismus také značně zatěžuje samotné Evropany. Obyvatelé Evropy doplácí na Společnou zemědělskou politiku každý den asi jednu miliardu euro. Za tuto cenu by mohly všechny evropské krávy odletět do Argentiny první třídou. Navíc by každá kráva mohla dostat na cestu kapesné 3000 dolarů.

Náš protekcionismus může vést k ještě závažnějším problémům v budoucnosti. Lidé ze Západu si zvykli kázat chudým zemím o přednostech volného trhu. Slibujeme jim, že prosperita se dostaví hned jak přijmou náš ekonomický model. Mnoho zemí to zkusilo, ale narazilo přitom na uzavřené trhy. Není proto divu, že západní země jsou v Africe, na

(Pokračování na str. 2)

**Co slíbila ODS
Evropským
lidovcům za přijetí
do jejich frakce
v Evropském
parlamentu?**

Časopis Laissez Faire zveřejňuje prohlášení, které jménem ODS učinil její první místopředseda Jan Zahradil. V prohlášení se ODS zavázala být zdrženlivá ve své kritice evropské ústavy, být vsřícná při schvalování smlouvy s Vatikánem a proces evropské integrace označuje za cestu k překonání „zátěží minulosti“. Výměnou za to Evropská lidová strana podpořila přijetí ODS do frakce EPP-ED

v Evropském parlamentu. Podle Jana Zahradila dokument ODS k ničemu závaznému nezavazuje a odmítání euroústavy ze strany ODS trvá. Přinášíme v českém překladu plné znění prohlášení, aby si mohl každý učinit názor. Časopis Laissez Faire bude nyní bedlivě sledovat, nakolik se v realitě budoucích měsíců změní či nezmění postoj (Pokračování na str. 2)

Ničivý...

(Pokračování ze str. 1)

Středním východě i v Jižní Americe považovány za pokrytce, a v mnoha regionech, kde by teď Západ potřeboval přátele více než kdy jindy, narůstá nevraživost vůči všemu západnímu, anti-amerikanismus a živnou půdu nacházejí antiliberalní ideologie.

Nedávno přijatý americko-evropský plán na uvolnění zemědělského obchodu

obsahuje řadu pěkných frází, ale žádné závazky. Lze předpokládat, že protože schází jakákoliv vyhlídka na skutečné reformy, odmítnou chudé země v září na zasedání Světové obchodní organizace dohodu podepsat. Snaha o multilaterální dohodu o světovém obchodu se tím zhroutí. Americké i evropské firmy budou pak dál čelit bariérám svého exportu. A mnohé rozvojové země ztratí zájem o zapojení se do globálního obchodu.

Je třeba co nejdříve učinit skutečné a upřímně míněné kroky k liberalizaci

obchodu. Amerika nyní potřebuje takového prezidentského kandidáta, který by jako ten před volbami 2000 prohlásil: „Hodlám skoncovat s bariérami a cly ve všech oblastech, aby celý svět obchodoval svobodně. Bariéry staví ten, kdo se bojí. Bourá je ten, kdo si věří.“ Mužem, který toto tehdy prohlásil, byl George W. Bush. Kde jsou nyní jeho liberální vize?

Johan Norberg je autorem knihy „In Defense of Global Capitalism“ (Cato Institute, 2003). Článek jsme převzali z www.TechCentralStation.com.

Co ODS slíbila...

(Pokračování ze str. 1)

ODS vůči euroústavě a vůči smlouvě s Vatikánem. Jestli ODS podpoří smlouvu s Vatikánem a euroústavu, byla by to největší politická otočka za několik posledních let.

Sdělení předsedovi frakce EPP-ED Hansi-Gertu Pötteringovi

1. ODS je jakožto nejsilnější středo-pravicová strana v České republice přirozeným partnerem EPP-ED v Evropském parlamentu. ODS je velkým zastáncem základních principů politiky frakce EPP-ED v Evropském parlamentu. Nicméně některé pohledy ODS na jisté aspekty procesu evropské integrace, např. ohledně evropské ústavní smlouvy, jsou odlišné od názorů Evropské lidové strany, součásti frakce EPP-ED. Tyto rozdílné postoje jsou popsány v novém odstavci č. 5 Jednacího řádu frakce EPP-ED, ale neměly by být a nebudou veřejně vyslovovány v míře, v níž by mohly poškodit soudržnost frakce EPP-ED a nebo v níž by mohly být zneužity našimi politickými oponenty. ODS a skupina Evropské lidové strany v EPP-ED si uvědomují, že musí spolupracovat v rámci jedné frakce. Pokud jde o proces ratifikace Evropské ústavní smlouvy, vezme ODS v úvahu při svém konečném stanovisku výsledek ratifikace v ostatních členských zemích EU.

2. Shodli jsme se, že Česká republika je stát s plně garantovanou svobodou náboženského vyznání, v souladu s českou ústavou a příslušnými mezinárodními smlouvami. ODS vždy uznávala význam církví ve společnosti, včetně možnosti církví zřizovat vlastní instituce. ODS proto bude nadále aktivně a vstřícně přispívat k nalezení řešení ve věci vyjasnění vztahů mezi státem a církví, především ohledně právních aspektů práva církví zakládat vlastní instituce a bude pracovat na úspěšném dojednání nové vzájemně přijatelné dvoustranné smlouvy mezi ČR a Vatikánem.

3. Shodli jsme se, že Česká republika je právní stát, který zakazuje diskriminaci na základě státní příslušnosti nebo etnického původu, v souladu s příslušnými mezinárodními smlouvami včetně platných smluv EU. To nicméně neznamená, že by nebylo možné dále diskutovat morální a etické podmínky některých historických událostí společného zájmu, zejména událostí souvisejících s druhou světovou válkou. Shodli jsme se, že proces evropské integrace může pomoci překonat zátěž minulosti v duchu vzájemného uznání a pochopení a že na základě platných smluv EU mají všichni občané zemí EU stejná práva.

Na základě tohoto prohlášení, vědomi si ochoty spolupracovat v duchu vzájemného respektu, doporučují Wim van Velzen, James Elles a Markus Ferber klubu Evropské lidové strany přijmout ODS za plnoprávného člena frakce EPP-ED na příštích pět let podle odstavce 5 Jednacího řádu frakce EPP-ED.

V Budapešti 7. července 2004

Wim van Velzen, místopředseda frakce EPP-ED

James Elles, místopředseda frakce EPP-ED

Markus Ferber, místopředseda klubu CDU-CSU v EPP-ED

Jan Zahradil, první místopředseda ODS

Vláda opět připravena ovlivnit výsledek referenda

„Vláda připraví referendum o přijetí Smlouvy o ústavě pro Evropu a o její ratifikaci tak, aby tato smlouva, která vytvoří právní rámec pro další rozvoj evropské integrace, mohla vstoupit v platnost koncem roku 2006“, píše se v programovém prohlášení Grossovy vlády. Vláda tak předjímá a připouští jediný výsledek referenda o euroústavě – její schválení. Připravit referendum tak, aby smlouva mohla vstoupit v platnost, znamená zajistit propagandou odpověď ano.

Dotace EU jen pro země s vysokými daněmi?

„Navrhnu, aby země, které mají nižší daň z příjmu právnických osob než je průměr EU, ztratily nárok na strukturální fondy EU“, uvedl francouzský ministr financí v konzervativní vládě Nicolas Sarkozy. [EUObserver.com 6. 9. 2004]. Sazby daně se ve Francii a Německu pohybují mezi 35 a 40 procenty, v ČR je nejvyšší sazba 28. Ministři financí EU na setkání 11. 9. 2004 Sarkozyho návrh nepodpořili, ale pověřili Evropskou komisi prací na sjednocení základu daně.

Zvýšíme daně, ale nezahrneme to do daňové kvóty

„Složená daňová kvóta nebude v r. 2006 vyšší než v r. 2003 s výjimkou dokončení harmonizace daní z cigaret na minimální úroveň požadovanou EU,“ praví se v programovém prohlášení nové vlády S. Grosse. Daně na cigarety se přitom mají do r. 2007 zdvojnásobit a rodina kuřáka, který kouří krabičku denně, zaplatí v r. 2006 každý měsíc o 1000 Kč více než dnes. Má-li doma šesti-leté dítě, dostane ale jednu tisícikorunu zpět jako „příspěvek na školní potřeby při nástupu do první třídy“. Tato dávka, narozdíl od znovuzavedených „novomanželských půjček“, neexistovala v této zemi ani v době komunismu; tehdy naopak musely děti přispívat na provoz školy v podobě povinně donášených toaletních papírů a mýdel.

ÚŘAD NA ZRUŠENÍ

V této rubrice budeme představovat úřady, které žijí z peněz daňových poplatníků a jejichž existence je zbytečná nebo dokonce škodlivá. Jsme přesvědčeni, že odstraňování zbytečných úřadů je jediná cesta k omezení korupce a účinná cesta ke snížení daňového břemene.

Kancelář veřejného ochránce práv

Status: Úřad zřízený zákonem

Rok vzniku: 1999

Roční rozpočet: 62 milionů Kč (nezahrnuje plat veřejného ochránce a jeho zástupce)

Rozpočet na platy zaměstnanců: 48 milionů Kč

Počet zaměstnanců: 89 osob

Veřejný ochránce práv: Otakar Motejl

Zástupkyně veřejného ochránce práv: Anna Šabatová

Sídlo: Údolní ulice, Brno

Činnost: Zabývá se stížnostmi občanů na špatné chování úřadů především formou zdvořilého odpovídání na dopisy občanů, většinou bláznů. V r. 2003 úřad projednal

4763 podnětů, z toho 2247 odložil jako nesmyslné, 1863 případů odbyl radou na koho jiného se obrátit, 133 zhodnotil jako neoprávněné stížnosti, 244 stížností se během šetření napravilo bez zásahu úřadu, ve 43 případech úřady napravily pochybení na podnět ochránce, v 8 případech ochránce navrhl úřadům řešit domnělé pochybení, ale dotyčné úřady odmítly nápravu jako neopodstatněnou. Veřejný ochránce nemá žádné výkonné pravomoci, jeho pravomoci jsou korespondenční. Vyřízení jednoho dopisu, z nichž polovina se hází rovnou do koše, vyjde v tomto úřadu daňové poplatníky na více než 13 tisíc korun.

Užitečnost: Běžné stížnosti na chování úřadů efektivněji odstraní úbytek úřadů než provoz nového úřadu. Na řešení vážných sporů s úřady existují soudy. Kancelář veřejného ochránce práv je jedna z nejzbytečnějších institucí.

Verdikt: Zrušit bez náhrady.

Celková úspora pro stát by činila 48 milionů ročně plus výdaje na platy veřejného ochránce a jeho zástupce plus výnos z prodeje budovy plus příjem z daní od propuštěných pracovníků, pokud by si našli místo v soukromém sektoru.

CzechTourism – Česká centrála cestovního ruchu

Status: Státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem pro místní rozvoj

Roční rozpočet: 200 milionů korun

Provozní a mzdové náklady: 43 milionů korun

Počet zaměstnanců: 60

Sídlo: Vinohradská ulice, Praha 1

Činnost: Provoz turistického informačního střediska na Staroměstském náměstí, sběr statistických informací o turistickém ruchu, výroba propagačních materiálů, které jsou k dispozici zahraničním cestovním kancelářím

Užitečnost: Je velmi pravděpodobné, že by Českou republiku navštěvovali turisté i bez existence této agentury. Turistika je věcí individuální volby a role státu by měla být v tomto sektoru nulová. Agentura supluje činnosti, které by mohly případně dělat cestovní kanceláře, jednotlivě či v rámci spojené akce, pokud by to uznaly za vhodné. Zrušením agentury by se ušetřilo ročně 200 milionů z peněz daňových poplatníků, zaměstnanci organizace by mohli pracovat produktivněji v soukromém sektoru. Sídlo na Vinohradech a informační středisko na Staroměstském náměstí by mohly být privatizovány.

Verdikt: Zrušit bez náhrady

RECENZE

(Ne)Čistá práce ekologických aktivistů

MARTIN ŘÍMAN

poslanec Parlamentu ČR za ODS

Hnutí Duha vydalo stostránkový spisek „Čistá práce“, v němž se snaží prokázat, že „ekologické technologie a zelené sektory nejen sníží znečištění a zajistí lepší využívání přírodních zdrojů, ale také pomohou vytvořit nová pracovní místa a oživit ekonomiky měst a obcí“. Stojí za to jej alespoň prolistovat, už jen proto, abychom lépe pochopili premisy, ze kterých vychází uvažování tohoto mediálně vlivného „think tanku“. Pisatelé navíc chytře povystrčili do popředí argument (ne)zaměstnanosti, takže lze snadno předpokládat, že se dílko stane důležitým zdrojem argumentů v politicko - mediální oblasti.

I když v textu čtenář nalezne řadu známých argumentů pro ekologickou regulaci počínaje plundrováním zdrojů a konče globálním oteplováním, leitmotivem je právě snaha dokázat, že prakticky všechna takováto opatření přináší nová pracovní

místa. Tvrzení, že ekologické technologie přináší práci dokládají autoři desítkami odkazů na domácí i zahraniční studie (celkem na 250 citací!), čímž je vytvářen dojem přísné vědeckosti a odbornosti. Čtenář se však neubrání dojmu, že uvedené výzkumy se velmi podobají vědecké práci na téma „uspořádání pracovního stolu“ ze známého českého filmu. Za všechny citace uvedme ilustrativní příklad ze str. 37, kde je uvedena tabulka počtu pracovních míst vytvořených výrobou elektřiny v různých typech elektráren. Určitá jednotka elektřiny vyrobená větrnou elektrárnou dá práci 540 lidem, zatímco z jaderného zdroje pouze 100 lidem. To je podle autorů vážný argument pro podporu větrné energetiky.

Tento argument v nejrůznějších variantách (doprava, zemědělství, odpady, atd.) je mnohokrát v publikaci opakován, aniž by pisatele napadlo, jak snadno lze tuto

tezi dovést k dokonalosti - totiž zrušit v rámci ekologického zákonodárství veškeré technologie, které zvyšují produktivitu práce (protože o nic jiného ve skutečnosti nejde), neboť tak by bylo možno nepochybně zaměstnat několikanásobně více osob, než na této planetě momentálně žije.

Ponecháme-li stranou žerty, pak se při čtení publikace prošípkované citacemi a odbornými termíny (založenými na zcela nesmyslné teorii zvyšování zaměstnanosti snižováním produktivity práce), neubráníme vzpomínkám na „vědecká“ díla vycházející z podobně smysluplné marxistické teorie.

Ve skutečnosti, pokud údaje o pracovních místech, které ekologická ekonomika vytváří jaksí „navíc“ jsou skutečně pravdivé, pak se Hnutí Duha podařilo opravdu husarský kousek. Sami tak totiž předložili přesvědčivé důkazy, že ekologické regulace

(Pokračování na str. 4)

zásadním způsobem podvazují ekonomický růst. Je skoro nepochopitelné, že autoři, z nichž někteří působí i na univerzitách, vykazují tak flagrantní neznalost základních ekonomických pouček.

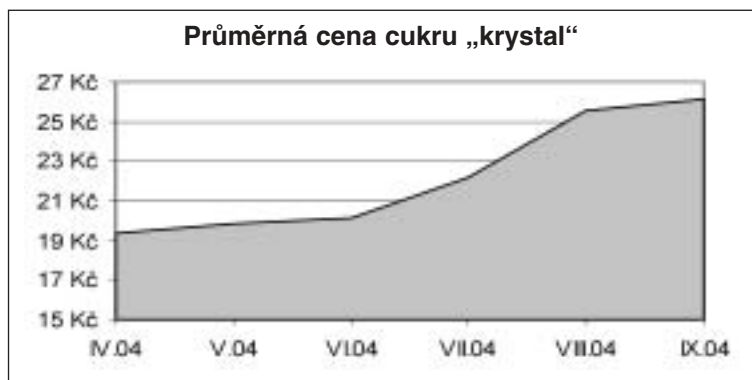
Uvažování autorů je nekonzistentní a opravdu obtížně pochopitelné. Zatímco na jedné straně horují proti exploataci přírodních zdrojů, na straně druhé důrazem na nízkoproduktivní technologie podporují exploataci lidské práce. Je to způsob uvažování, který maně připomene příběh císaře Vespasiána, který odmítl vynález jakéhosi stavebního stroje, který by podstatně ušetřil lidskou sílu při stavbě římského Kolosea s poukazem, že „ti lidé si také chtějí něco vydělat“.

Na závěr zbývá jen povzdech. Je těžké recenzovat publikaci, která je založena na zcela chybné základní úvaze. Pak totiž ani nemá smysl komentovat i některé zajímavé, potenciálně tržně konformní nápady (např. důraz na lokální ekonomiky, soukromé peníze, kritika investičních pobídek, apod.), protože autoři ani v těchto případech nechtějí uvolnit dnešní regulaci a ponechat prostor trhu, ale jen nahradit jedno regulační náboženství tím svým.

Publikace „Čistá práce“ je bohužel jen další ukázkou, do jaké míry nevěří naši zelení aktivisté trhu a do jaké míry jsou ochotni ve jménu své pravdy omezovat naši svobodu.

Čistá práce - přínosy ekologických opatření a zelených odvětví pro zaměstnanost a ekonomiku. Vydalo Hnutí DUHA, Brno, za podpory MŽP. Prosinec 2003. Autor neuveden.

Intervenční ceny EU zdražily cukr o 40 procent

Cukr zdražuje vlivem intervenčních cen nařízených Evropskou unií. EU určuje ceny cukru (a dalších zemědělských komodit) pomocí „nařízení Evropské komise“. Institucí pověřenou intervenčními nákupy, jejichž smyslem je vyhnat ceny cukru na úroveň nařízenou Evropskou unií, je Státní zemědělský intervenční fond. Cukr nakoupený intervenčními nákupy skladuje Státní zemědělský intervenční fond ve svých skladech. Poté je buď vyvážen pod cenou do třetích zemí nebo likvidován. V eurospeaku se těmto anti-tržním opatřením říká „tržní opatření.“ Na tato opatření je pro ČR v rámci dotací EU vyčleněno ročně asi 4 miliardy korun. Daňový poplatník zaplatí tudíž dvakrát: nejprve platíme daně na český příspěvek do EU, a když jsou tyto peníze vynaloženy na intervenční nákupy, platíme podruhé ve formě vyšších cen na trhu.

PŘEDPLATNÉ

**ZAÚJAL VÁS ČASOPIS
L'ESSEZ FAIRE?**

**PŘEDPLAŤTE SI
JEJ ZA 100 Kč**

Předplatné zahrnuje
zasílání deseti čísel LF ročně každý
měsíc kromě července a srpna.

Kontaktujte Petra Macha:
Tel.: 603 228 753
Email: mach@iol.cz

Laissez-Faire, měsíčník pro svobodu jednotlivce. Čte se [lese-fér]. Vydává: občanské sdružení Laissez Faire. Adresa: Bozděchova 8, 150 00 Praha 5. Tel.: 603 228 753, mach@iol.cz. Redakční rada: Petr Mach, Tomáš Jirsa, Jaroslav Bachora, Dalibor Roháč. Internetový archiv: www.petrmach.cz/lf. Číslo účtu: 1011153517/5500. Náměty, články, reakce, zájem o předplatné, zájem o inzerci uvádějte na výše uvedený kontakt. Registrace MK 8183. ISSN 1212-8597

Socialismus je zlo

WALTER WILLIAMS

Co je socialismus? Bylo by mylné se domnívat, že socialismus je program, který prosazuje levice a (američtí) Demokráté. Podle marxistické doktríny je socialismus společnost ve stádiu mezi kapitalismem a komunismem, kde je potlačeno soukromé vlastnictví a právo nakládání s majetkem. Podstatou socialismu je tedy eliminace vlastnických práv. Takovým porušením soukromého vlastnictví je konfiskace čestně nabytého majetku jedné osoby a přidělení zabaveného majetku jiné osobě, které tento majetek nepatří. Když taková situace nastane mezi jednotlivci, nazýváme to krádež. Když je tento transfer vykonán kolektivně, používáme pro to eufemismus „přerozdělování příjmů“. Z toho vidíme, že to není jen levice a (američtí) Demokráté, kdo realizuje socialismus, ale že to samé v bledě modrém provádí i naše pravice a (američtí) Republikáni.

Republikáni a pravice berou příjmy jedněch Američanů a dávají je farmářům, bankám, leteckým společnostem a dalším krachujícím podnikům. Demokráté a levice berou příjmy jedněch Američanů a dávají pak dotace obcím, umělcům a nezaměstnaným. Obě strany se ale shodnou, že se má jedněm lidem výdělek sebrat a někomu jinému dát. Liší se jen v tom, v čí prospěch se má přerozdělovat. Takto obě strany pravidelně bojují v Kongresu o rozdělování

peněz v objemu asi dvou třetin federálního rozpočtu.

Bez ohledu na cílové příjemce je nutné takové jednání označit za nemorální. Je to otroctví v malém. Vždyť co je podstatou otroctví? Otroctví je násilné využití člověka, aby sloužil zájmům jiného člověka. Když Kongres prostřednictvím daňového zákona bere peníze jedněm, aby je dával jiným - ve formě léků zdarma, sociálních dávek, zemědělských dotací nebo podpor leteckým společnostem, nelze to nazvat jinak, než vynucené získání plodů práce jedněch, aby sloužily zájmům jiných.

Pravda - tyto výdajové programy Kongresu neslouží přímo poslancům, ti je jen rozdávají jiným. Neexistuje ale žádný kouzelný skřítek ani Santa Claus, který by poslancům poskytoval peníze k rozdávání. Vláda ve skutečnosti nemá žádné své vlastní zdroje a jediný způsob, jakým můžou politici komukoliv dát příspěvek, je vzít peníze nejprve pod hrozbou trestu jinému člověku.

Někdo může namítat, že takové přerozdělování je výsledkem demokratického procesu a že je tudíž legální. Samotná legalita ale není vodičkem morálky. Na tomto světě je spousta věcí, které jsou či byly legální ale současně byly hluboce nemorální. Otroctví bylo legální. Stalo se snad morálním tím, že bylo legální? Apartheid v Jižní Africe, nacistické perzekuce Židů,

i stalinské a maoistické čistky byly legální - lze je snad proto označit za morální?

Lze morálně ospravedlnit zabránění čestně nabytého majetku jednomu občanovi a přidělení jej někomu, komu nepatří? Podle mě ne. Proto považuji socialismus za zlo. Používá nemorální prostředky (tj. donucení) k dosažení cílů, které eventuálně mohou být správné (pomoci lidem). Je však třeba říci, že čin, který je z podstaty zlem, se nestane morálním jen tím, že se na něm shodne většina.

Námítka proti legalizované krádeži by neměla být chápána jako námítka proti pomoci bližnímu v nouzi. Pomoc druhým je chvályhodná činnost. Ale krádež, ať legální či ilegální, je opovrženíhodná. Sáhnutí do vlastní kapsy, abych pomohl jinému člověku v nouzi, je šlechetné a chvályhodné. Sáhnutí ale někomu třetímu do kapsy, abych pomohl příteli v nouzi, je opovrženíhodné.

A všichni křesťané by měli socialismus a moderní sociální stát považovat za hříšné. Když dal Bůh Mojžíšovi příkázání „Nepokradeš“, určitě tím nemyslel „Nepokradeš - s výjimkou situace, že pro krádež získáš většinu.“

Walter Williams působí na katedře ekonomie University George Masona v USA. Článek publikujeme s jeho laskavým svolením.

Zvýšíme daně, ale nezahrneme to do celkové daňové kvóty, říká vláda

„Složená daňová kvóta nebude v r. 2006 vyšší než v roce 2003 s výjimkou dokončení harmonizace daní z cigaret na minimální úroveň požadovanou Evropskou unií,“ praví se v programovém prohlášení nové vlády Stanislava Grosse. Daně na cigarety se přitom mají do roku 2007 zdvojnásobit a rodina kuřáka, který kouří krabičku denně, zaplatí v roce 2006 každý měsíc o 1000 korun více než dnes. Má-li doma šestileté dítě, dostane ale jednu tisícikorunu zpět jako „příspěvek na školní potřeby při nástupu do první třídy“. Tato dávka, narozdíl od znovuzavedených „novomanželských půjček“, neexistovala v této zemi ani v době komunismu; tehdy naopak musely děti přispívat na provoz školy v podobě povinně donášených toaletních papírů a mýdel.